

CONCOURS GENERAL DES LYCEES
EPREUVE D'HEBREU
Session de 2019
Rapport du jury

JURY

Yaël Dagan, Inspectrice d'académie – Inspectrice pédagogique régionale d'hébreu (Présidente) ; Nira Fdida, professeure certifiée (vice-Présidente) ; Penina Bitton, professeure certifiée ; Bruno Rijobert, professeur certifié.

GENERALITES

22 candidats ont été présentés cette année au concours général d'hébreu, c'est le même nombre que l'année dernière, à un candidat près. Le niveau général des copies en 2019 est sensiblement meilleur qu'en 2018. Beaucoup de copies attestent une maîtrise solide de la langue hébraïque, et certains exercices de rédaction et de traduction sont particulièrement réussis. Le travail de la grande majorité des candidats a été sérieux, témoignant d'une préparation rigoureuse. La qualité de certaines copies a conduit le jury à décerner exceptionnellement quatre prix : premier prix, deuxième prix et deux troisièmes prix ex-aequo.

Le candidat ayant obtenu la meilleure note a proposé une analyse fine et sensible des personnages du texte ainsi qu'une bonne version. Les autres copies récompensées avaient un niveau correct d'expression malgré quelques maladresses, attestant une bonne compréhension du texte et présentant des idées intéressantes. Les copies les plus fragiles témoignaient d'une maîtrise insuffisante de la langue, caractérisée par de nombreuses erreurs d'orthographe et de morphosyntaxe.

Le jury rappelle aux futurs candidats et à leurs professeurs qu'afin de réussir ce concours, il est important de posséder une véritable culture littéraire, hébraïque et française. Celle-ci s'obtient grâce à une lecture assidue dans les deux langues et à l'entraînement régulier dans les deux exercices, la version et la composition hébraïques.

LE TEXTE

L'auteur du texte sélectionné est un écrivain consacré en Israël et mondialement reconnu : Amos Oz, né à Jérusalem en 1939 et décédé à Tel Aviv en décembre 2018. L'œuvre d'Amos Oz est vaste et variée, comportant romans, nouvelles, poésie et essais. Pour le concours général, nous avons choisi un extrait d'une nouvelle intitulée « Espéranto », tirée d'un recueil paru en 2005 sous le titre **בין חברים**, traduit en français par *Entre amis*. Le mot **חבר** en hébreu renvoie à un champ sémantique plus large que « ami », signifiant entre autres « camarade » et « membre d'une association ». Ce recueil porte sur les relations entre les membres d'un kibboutz imaginaire dans l'Israël des années 1950.

Pour Amos Oz, il s'agit d'un retour sur sa biographie et son œuvre. Dans sa jeunesse, le célèbre écrivain a lui-même vécu dans un kibboutz dont il est resté membre pendant trente ans de sa vie. De cette expérience marquante il avait déjà

tiré une partie de son œuvre littéraire et d'essai, comportant souvent un regard critique. Or dans *Entre amis*, un ouvrage tardif, il revient sur cette expérience après s'être réconcilié avec ce pan de sa biographie ; son regard est rempli de tendresse et d'empathie, même si l'ironie n'est pas absente.

Dans notre texte, le personnage principal, dénommé Martin, est un homme âgé et affaibli par une maladie respiratoire. Il est originaire d'Europe et fervent adepte de l'espéranto, qui, à l'en croire, serait le remède miraculeux à tous les maux de la terre. L'idéalisme de cet homme paraît par moments exagéré et dogmatique. On se demande comment au lendemain de la Seconde Guerre mondiale on peut encore croire à la capacité humaine de surmonter ses penchants destructeurs. Cependant, la sincérité de ce protagoniste le rend attachant et rappelle que l'aspiration à un monde meilleur caractérisait l'intelligentsia juive de la Mitteleuropa de l'entre-deux-guerres, et qu'elle sous-tendait le socialisme utopique aux fondements du kibboutz.

Dans l'extrait choisi, la jeune femme, Osnat, est présentée comme une figure qui contraste avec celle de Martin : elle est jeune et douce, lui vieux et rigide. Lui excelle dans l'art de l'éloquence tandis qu'Osnat est dans l'action et met en pratique leurs idéaux communs. Abandonnée récemment par son mari, Osnat vit pudiquement son chagrin et, contrairement à son ami, s'abstient de tout jugement moral. Le texte décrit une leçon d'espéranto que Martin dispense à Osnat et à deux autres élèves curieux : un membre du kibboutz, traducteur à ses heures de la littérature polonaise, et un adolescent originaire du Maroc, externe dans l'école du kibboutz. Ces derniers participent au débat initié par Martin en émettant des réserves sur son idéalisme flamboyant.

Après la leçon, Osnat accompagne Martin dans sa chambre, l'aide à souper et à se coucher. Elle lui joue ensuite à la flûte deux mélodies célèbres, l'une qui fait référence à l'amour ancestral pour Sion par les mots « entre le Tigre et l'Euphrate », allusion à un poème de Bialik (le poète national de la renaissance hébraïque) exprimant le désir d'un amour lointain, l'autre du poète Shaul Tchernichovsky qui prône l'amour de l'humanité. Pendant la nuit, elle entend sa toux qui se calme finalement. Ainsi, ce court texte est porté par une douce mélancolie où se mêlent les souffrances de la maladie, les espoirs déçus, la tendresse et la solidarité humaine.

LE COMMENTAIRE GUIDÉ

Cette année, nous avons opté pour un commentaire guidé, en posant quatre questions sur le texte. Les réponses à ces questions permettent d'analyser le texte sur les plans linguistique, littéraire et philosophique. Le commentaire du texte, qu'il soit libre ou guidé, doit être présenté de manière structurée et comporter des idées claires. Le texte doit servir d'appui à des affirmations avancées dans le commentaire, soit par la citation directe (entre guillemets) soit par des références au texte. Cependant la paraphrase seule ne peut se substituer à une analyse et une synthèse qui constituent une étape précédant la rédaction afin d'élaborer une production à la fois nourrie et personnelle sur le texte. L'exercice consiste donc à répondre à une double exigence : s'appuyer sur le texte, tout en prenant de la distance par rapport à lui afin de développer ses propres idées. Aussi la rédaction doit-elle être soignée, démontrant une bonne maîtrise des structures morphosyntaxiques de la langue et de l'orthographe ainsi qu'un lexique riche et précis. Une telle maîtrise s'obtient sur la

durée, par une lecture assidue de textes littéraires et d'essais en langue hébraïque et par de fréquents exercices de rédaction qui prennent pour modèle les textes hébraïques étudiés.

A titre d'exemple, nous vous proposons ici un corrigé de la composition hébraïque. Cette proposition n'a pas valeur de modèle. Elle est destinée à servir d'outil de travail pour les futurs candidats.

נא לענות בעברית על השאלות הבאות לפי הקטע:

(200-400 מילים לכל תשובה)

1. להציג ולאפיין את הדמויות ואת היחסים ביניהן.

בקטע שלפנינו, הלקוח מהסיפור "אספרנטו" מתוך קובץ הסיפורים בין חברים מאת **עמוס עוז**, ניתן להבחין בארבע דמויות. **מרטיין ונדנברג**, **אסנת**, **צבי פרוביזור**, ו**משה ישר**. כל דמות מצטיירת באופן שונה עם כשרונותיה, מגבלותיה ויחסיה עם הדמויות האחרות.

הדמות המרכזית היא ללא ספק **מרטיין ונדנברג**: איש ערירי, זקן, וחולה במחלת ריאות קשה. מחלתו גורמת לו סבל רב ונדודי שינה. כדי לנשום, הוא נעזר בבלון חמצן הצמוד אליו. אנחנו קוראים ש"צפורניו הכחילו מעט ממחסור בחמצן". תיאור זה בא להעצים את חומרת מחלתו, ובפרט את העובדה שהוא עדיין ממשיך לעשן. הוא מצטייר כאדם נחוש ועקשן, הסולד מ"גבולות והגבלות", שלשון האספרנטו היא משוש חייו. בעל אידאולוגיה אוטופיסטית, **מרטיין** חדור אמונה בכך ששפה זו תוכל להציל את האנושות מפראותה וכיעורה, ולכן הוא מקים חוג-ערב, שיעודו ללמד את השפה האוניברסלית הזאת. ככל הנראה, הוא עוסק בעבודת כפיים (סנדלר), מפני שכפו עבה ומחורצת. הקשר שלו עם שאר הדמויות בא לידי ביטוי בהוראת האספרנטו, שכן החליט ללמד את השפה בקיבוץ למרות מחלתו. הוא נתמך ונסעד בידי חברי הקיבוץ, במיוחד בידי **אסנת**, גם אם הוא משתדל לשמור על כבודו ועצמאותו. הוא מעריך את **צבי פרוביזור** ומשבח אותו על עבודתו ותרומתו לקיבוץ.

הדמות השניה היא **אסנת**, אישה נשואה שבעלה עזב אותה. היא נעימת הליכות, עדינה ואחראית, מפגינה אמפתיה, אהבה וכבוד לזולת. יש לה גם כישורים מוזיקליים הבאים לידי ביטוי בנגינה בחלילית. היא שכנתו של **מרטיין** ומעודכנת כל רגע במצבו. בלילה היא שומעת את שיעולו, עוזרת לו בחיי היום יום, ומנסה להשכיח ממנו את כאביו דרך המוסיקה. דאגתה ומסירותה ל**מרטיין** חורגות מן הידידות. היא חשה אליו חמלה, ומטפלת בו כמו בת. היא גם מארגנת את הרשמת המשתתפים לחוג האספרנטו. **אסנת** היא אישה בעלת ערכים מוסריים אשר מכבדת את הכלל "ואהבת לרעך כמוך". היא רגישה לסובב אותה, ולכן היא מחמיאה ל**צבי פרוביזור** על עבודתו הנפלאה בסוכות הגפנים ובמזרקת דגי הנוי.

הדמות השלישית היא **צבי פרוביזור**, ככל הנראה ממוצא פולני, גנן שטיפל בסוכות הגפנים ובמזרקת דגי הנוי של הקיבוץ. הוא מצטייר כאדם משכיל, רחב אופקים האוהב ללמוד ולהתקדם, אולם חסר סבלנות וסובלנות כלפי הנוער, שלדבריו מקלקל את עבודתו וחוצה את הדשאים אחרי ההשקאה. הוא מתעניין בשפות ולא רק באספרנטו, מפני שתירגם לעברית בשעותיו הפנויות מיצירותיו של הסופר הפולני **איוושקביץ'**. הוא מתואר כאדם מופנם; "גבו מעוגל" ופניו "שזופים" ו"מחורצים" עקב עבודתו בשמש היוקדת.

ולבסוף, הדמות האחרונה היא זו של **משה ישר**, תלמיד כיתה י"א מהמוסד החינוכי. הוא הצעיר מכולם, והמוטיבציה שלו מבטאת רצון להצליח בחיים או תאוה לדעת. הוא תלמיד שקדן וחרוץ: בור סוד שאינו מאבד טיפה. הוא כותב כל פרט במחברתו, מנתח את הדמויות מסביבו, אך נזהר מהבעת דעה, אולי מפאת גילו הצעיר או מחמת ענוונותו.

2. **מרטין ונדנברג** מציג את האספרנטו כשפה אידיאלית. מה היתרונות והחסרונות של האספרנטו? האם היא שפה אידיאלית? האם קיימת שפה אידיאלית? מהי שפה אידיאלית?

כדי להבין מהי שפה אידיאלית, אנסה להגדיר מהי שפה בכלל, ומהי שפה אידיאלית בפרט. לאחר מכן, אמנה את היתרונות והחסרונות של האספרנטו על מנת לבדוק את השאלה האם אכן שפה אידיאלית היא.

האדם הוא יצור חברתי, והשפה משמשת לו כלי מרכזי למימוש צרכיו התקשורתיים. באמצעות השפה, מנסח האדם את מסריו ומסוגל להעבירם לזולתו. כך הוא יכול להביע רצונות, להצביע על צרכים, לקבל ולמסור מידע, לשתף ולהשתתף בחוויות, ועוד. אך השפה אינה רק כלי תקשורת. דרך השפה ניתן ללמוד על ההיסטוריה של עמים שונים, התרבות שלהם, הדת וההגות שלהם. שפה אידיאלית אמורה להתאים לכל אדם באשר הוא, שפה שתשמש בעיקר לצורכי ההבנה ההדדית בין העמים השונים, אבל ברור ששפה מלאכותית, שאוצר המילים שלה דל ופונקציונלי, אינה יכולה להביע את זהותו של עם ואת תרבותו כפי שיכולה לבטא שפה שהתפתחה באופן היסטורי, ושבה יצר את נכסיו הרוחניים.

לשון האספרנטו היא לשון חדשה וקלה שהומצאה על ידי **אליעזר זמנהוף**, רופא יהודי פולני. חסידי האספרנטו מציגים אותה כשפה אידיאלית, שמטרתה לאחד את כל האנושות, ולהיות שפה שניה לכל בני אנוש. היתרונות שלה באים לידי ביטוי בכך שהדקדוק שלה פשוט והגיוני, אין בה יוצאים מן הכלל ואפשר להתחיל לדבר ולקרוא בה אחרי שיעורים מועטים. כפי שמסביר זאת **מרטין**, קיימים בה רק שמונת אלפים שורשים אשר מהם מסתעף כל אוצר המילים.

והנה, למרות כל היתרונות של האספרנטו, חולשתה העיקרית היא בכשלונה היחסי להגשים את היעוד שקבעה לעצמה. אכן המאמצים של בני האדם ליצור שפה מלאכותית שתשמש לצרכי החשיבה ולמשא ומתן בין בני האדם, שתחליף את השפות הטבעיות שגדלו בהן, לא נחלו הצלחה. אמנם לאספרנטו יש חסידים בכל העולם, אך אלה מעטים מדי כדי להפוך אותה לכלי תקשורת מרכזי. עובדה זו עולה גם מן הטקסט שלפנינו: רק שלושה תלמידים ניאותו לבוא ללמוד אותה, ולא דווקא מהסיבות שלשמן היא קיימת.

ראינו אם כן שיתרונה של האספרנטו בהיותה שפה פשוטה והגיונית אינו מספיק כדי להקנות לה מעמד של שפה אידיאלית. חסרונה העיקרי הוא היותה שפה מלאכותית, שחסר בה המרכיב הטבעי, ההיסטורי והרוחני שיש בשפות הקשורות בתרבות. ניתן לטעון גם שכפי שלא קיים אדם אידיאלי או עם אידיאלי, לא קיימת גם שפה אידיאלית.

3. בקטע לומדים על השקפת העולם של **מרטין ונדנברג** שחורגת מסוגיית האספרנטו. בעזרת דוגמאות מהטקסט, נא להסביר את האידיאולוגיה שלו ושל הדמויות האחרות החיות בקיבוץ.

השקפת העולם של **מרטין** באה לידי ביטוי בבחירתו לחיות בקיבוץ ולהגשים בכך את ערכי הסוציאליזם. אכן, **מרטין** בחר לגור בקיבוץ מפני שחשב שיש לקיבוץ עתיד, כפי שלשפה משותפת יש עתיד. האבות המייסדים של הקיבוץ חשבו שהם יכולים לשנות את טבע האדם. שאם כולם יחיו יחד בשוויון ושיתוף, הם יוכלו למחוק את התכונות השליליות, את הרוע, הקטנוניות, הסכסוכים והרכילות. אפשר להניח שגם הדמויות האחרות בסיפור חולקות עם **מרטין** אידיאלים אלה של שיתוף, שוויון ואחוה, אם כי אפשר לראות, על פי תגובותיהן ל**מרטין**, שהן אינן תמימות דעים איתו בנושא האספרנטו. מהעובדה שהסיפור מתרחש בקיבוץ בשנות החמישים, אפשר להסיק שהאמונה בציונות הסוציאליסטית מאחדת את הדמויות האחרות. יש לציין שהנער **משה ישר** איננו חבר קיבוץ אלא תלמיד חוץ, וייתכן שעולם הערכים שלו שונה.

כשהוא מדפדף בעיתוני הערב, מוצא בהם **מרטין** "רק פראות וכיעור וכן מנה גדושה של שטיפת מוח". הוא מתנגד נחרץ לכל "גבולות ומגבלות". **מרטין** מקפיד להתעדכן כדי לדעת מה קורה בעולם, אך העמדה שלו ביקורתית, הוא מתנגד לפוליטיקה הקיימת וחושב שהעיתונות החופשית היא "שטיפת מוח" שאינה מחנכת את בני האדם לחשוב באופן עצמאי.

מרטין חדור אמונה באדם, כפי שמביעות המילים בשירו של **טשרנחובסקי** "שחקי שחקי על החלומות". הוא אידיאליסט שחולם על עולם טוב יותר, על עולם ללא מלחמות, וניכר מדבריו שחי בתקופת המלחמה, שהשאירה אותותיה עליו. הוא מתקן עולם כרוני, דון קישוט מודרני, שלמעשה מבקש לתקן את מה שהתקלקל בחייו. ייתכן שאמנותו באספרנטו משקפת את השקפת עולמו הכללית: האנשים צריכים להיות כמו האספרנטו, ללא יוצאים מן הכלל, ללא אנשים חריגים ובפרט ללא מילים עכורות המרעילות את הקשר שבין בני האדם.

4. **מרטין ונדנברג** אומר: "כאשר ידברו כל בני אנוש בלשון משותפת, שוב לא תהיינה מלחמות מפני שהלשון המשותפת תמנע אי-הבנות בין יחידים וכן בין עמים." (שורה 28-27). נא להסביר את הטענה ולדון בה. התשובה תתבסס על דוגמאות מהנסיון שלך ו/או על ידע כללי.

מרטין מתכוון לכך שהשלום בעולם תלוי בשפה משותפת כי הודות לאותה שפה, אנשים יוכלו ליישר את ההדורים, ליישב חילוקי דעות ולפייס בין אנשים. אולם, כפי שמעיר **צבי פרוביזור**, טענה זו אינה עומדת במבחן ההיסטוריה: הגרמנים והיהודים דיברו באותה שפה וזה לא מנע את הרדיפות ואת הרצח של שישה מיליון יהודים. **משה ישר** מציין כי גם **קין** ו**הבל** דיברו כנראה אותה שפה וזה לא מנע מהאחים את הקנאה והרצח.

מרטין מאמין שהתיקון יבוא מהשפה, בעוד **שמישה ישר** סבור "שהצער בעולם נולד עוד לפני המילים", שהוא טמון באופיו של האדם ובמהותו. שפה משותפת יכולה לעזור במשא ומתן, אך אינה פותרת את כל הבעיות והסכסוכים הקיימים בעולם. אנו חווים יום יום מקרים בהם אנשים מאותה חברה, בעלי אותה שפה, אינם מצליחים להסתדר ביניהם. הם פוגעים זה בזה, משקרים, מעלילים, גונבים, ולפעמים גם רוצחים... מדי יום שומעים על מקרים של אי צדק ומלחמות, ואפילו בית המקדש חרב, כידוע, בגלל שנאת חנם.

סיפור מגדל בבל ממחיש היטב לדעתי את טבעו וטיבו של האדם. המקרא מספר שבני האדם דיברו בתחילה שפה אחת. אחרי המבול, החליטו הניצולים לבנות מגדל שראשו בשמים, מגדל בבל, "לבל יפוצו על פני כל הארץ". חרה אף אלוהים, והוא גמר אומר לבלול ולטרוף את שפת האדם שלא ישמעו עוד איש את שפת רעהו, וכך הפכה התקשורת למורכבת לאין שיעור.

למרות זאת, וגם אם הלשון המשותפת איננה פתרון פלא, חשוב מאוד להמשיך ולפתח כישורי שפה אצל כל העמים וכל האזרחים, כי הפתרון לאלימות, גם אם איננו תלוי בשפה אחת משותפת, נמצא ביכולתם של בני האדם להשתמש בשפתם, על מנת להסביר את עצמם ולהבין את זולתם. עולם שבו קיימות שפות רבות הוא עולם מגוון ועשיר. מי שלומד שפות זרות, ומסוגל להבין אותן ולדבר בהן יוכל למלא תפקיד חשוב בשיתוף הפעולה בין עמים ובין תרבויות.

LA VERSION

La version est un exercice complexe qui exige une très bonne maîtrise et de l'hébreu et du français. Il ne s'agit nullement d'une traduction mot à mot, ce qui rendrait le texte en français très lourd voire incompréhensible. Une excellente connaissance de l'hébreu est indispensable pour comprendre le passage à traduire avec toutes ses subtilités et pour éviter les contre-sens. Afin de s'assurer d'avoir bien compris le texte, il est recommandé d'essayer de visualiser la scène. Mais la bonne compréhension du passage à traduire en français n'est que la première étape de l'exercice, la seconde consiste à le traduire dans un français correct (maîtrise de l'orthographe, de la conjugaison, de la syntaxe). Il s'agit donc de rester fidèle à la pensée de l'auteur en l'adaptant aux contraintes de la langue française. Cet exercice permet ainsi une réflexion contrastive sur le fonctionnement des deux langues : ce qui s'écrit en hébreu n'est pas traduisible tel quel en français. Il faut trouver des équivalences, des expressions propres au français, adapter la phrase hébraïque à la syntaxe française.

Ce passage ne présentait pas de difficultés majeures mais il fallait faire particulièrement attention à certains points qui ont conduit à des erreurs récurrentes que nous allons analyser ici. Nous parlerons ici des erreurs les plus fréquemment constatées.

Sur le plan du lexique : de très nombreux candidats ont traduit **עגלת הילדים** par « charriot d'enfants ». Cette traduction est littérale ; « Charriot d'enfants » n'évoque rien pour un francophone. C'est le mot « poussette » que l'on emploie en français pour traduire l'objet dont il est question.

De même **שעון** ne devait pas être traduit par « montre » comme l'ont fait de trop nombreux candidats. Tout d'abord, cela n'a aucun sens dans le contexte général de la phrase mais surtout le mot était vocalisé dans le texte précisément pour éviter cette ambiguïté. La vocalisation indique qu'il s'agit d'un participe passé passif (paoul) de la racine **ש.ע.נ** qui indique l'idée « d'être appuyé sur », ou « calé sur »

L'état construit **מדרגות המרפסת** a également posé de nombreux problèmes de traduction. Ici la traduction par « escalier » était impropre car si l'on traduit **מרפסת** par « balcon, terrasse », ces deux réalités ne possèdent pas d'escalier. De plus, il fallait imaginer une maison du Kibboutz qui possède une petite terrasse devant la porte d'entrée au rez-de chaussée, c'est donc le mot « perron » qui convenait le mieux en français, et seulement dans ce cas l'on pouvait traduire **מדרגות** par « marches ».

Des confusions de racines ont également été la source de nombreux contre-sens.

Ainsi pour la chanson **שחקי שחקי על החלומות**, la racine **ק.ח.ש** n'a pas le sens de « jouer » mais de « rire ». En effet, en hébreu classique le sin, le samech et le tsadé sont souvent indifférenciés. La racine **ק.ח.ש** est ici l'équivalent de la racine **ק.ח.צ**.

De même, pour **ולא נשנה עד הבוקר**. De nombreux candidats ont traduit cette phrase par « elle ne dort pas jusqu'au matin », ce qui est un contre-sens. Tout d'abord, le sujet de cette phrase n'est pas Osnat mais la toux de Martin. De plus, la racine **נשנה** n'est pas **י.ש.נ** (dormir) mais **ש.נ.ה** qui n'a pas ici le sens de « changer » mais de « répéter » (c'est la racine du mot « Michna », action de répéter les enseignements des Maîtres). La racine est ici actualisée au nif'al, ce qui élimine le sens de « changer » car la racine aurait été actualisée au hit'paël dans ce cas. Cette phrase indique donc que « la toux ne se répéta pas jusqu'au matin », cette traduction fidèle au sens est cependant très lourde, il convient donc de trouver un équivalent correct en français : nous proposons « cesser » pour rendre le sens de **לא נשנה**.

Sur le plan de la syntaxe : c'est l'usage des temps du passé en français qui a posé le plus de problèmes. En effet, il n'y a qu'un seul temps du passé en hébreu pour rendre les multiples temps du passé qui existent en français. Ainsi, il convient d'avoir une parfaite représentation de la chronologie du texte (actions longues, habituelles, répétitives ≠ actions brèves, ponctuelles) ; les premières sont traduites par un imparfait de l'indicatif en français, les secondes par un passé simple. Il convient également de ne pas changer de temps au cours de la traduction : si l'on choisit le passé simple pour traduire ce qui appartient au récit, aux actions ponctuelles, il faut en bonne logique, le faire jusqu'au bout de la traduction et ne pas passer soudainement au passé composé. Nous rappelons en outre que le passé composé a, certes, remplacé le passé simple à l'oral, mais pour la traduction d'un texte littéraire, l'utilisation du passé simple est de loin préférable. Aussi conseillons-nous aux futurs candidats de revoir la conjugaison au passé simple (formes et orthographe).

Ainsi, la version demande de solides connaissances dans les deux langues, comme le montre ce petit inventaire d'erreurs fréquemment observées. Nous conseillons vivement aux futurs candidats de lire le plus possible en français afin de pouvoir s'imprégner des différents styles littéraires et d'enrichir leur expression.

Vous trouverez ci-dessous une proposition de traduction. Comme pour le corrigé du commentaire, cette traduction n'a pas valeur de modèle mais est destinée à servir d'outil de travail pour les futurs candidats.

[אחרי השיעור ליוותה **אסנת** את **מרטין** עם עגלת הילדים שלו שעליה בלון החמצן בחזרה לביתו. הוא היה עייף מאוד, וגופו הכאיב, ונשימתו קצרה כל כך, שהחליט לוותר על חצי הסיגריה שהתכוון לעשן בערב. בקושי השתכנע לאכול מעט יוגורט ואחר כך עזרה לו **אסנת** לחלוץ את נעליו ולהתיישב במיטתו, **שָׁעוֹן** על כמה כריות, לחכות לשינה שאולי תבוא. היא ניגנה לו בחלילית את נעימת השיר "בין נהר **פרת** ונהר **חידקל**" וכן את נעימת "**שְׁחָקִי שְׁחָקִי על החלומות**". אחר כך נפרדה, לקחה עמה את מגש ארוחת הערב, הניחה אותו על מדרגות המרפסת, ויצאה לטיול הערב שלה לאורך שדרת הברושים. בלילה שמעה את שיעולו מעבר למחיצה הדקה שהפרידה בין מיטתה למיטתו אבל בעודה קמה ומתעטפת בחלוק נדם השיעול ולא נשנה עד הבוקר.]

Après les cours, Osnat raccompagna Martin et sa poussette contenant la bonbonne à oxygène chez lui. Il était épuisé, le corps endolori et la respiration si pénible qu'il décida de renoncer à la demi-cigarette qu'il avait prévu de fumer ce soir-là. Il se laissa difficilement convaincre d'avalier un peu de yaourt. Après quoi, Osnat l'aida à se déchausser et l'installa dans son lit, calé par des oreillers dans l'attente d'être gagné par un éventuel sommeil. Elle lui joua deux morceaux à la flute, la mélodie de la chanson « Entre le Tigre et l'Euphrate » et celle de « Ris, ris de mes rêves », prit congé, emportant le plateau du dîner qu'elle déposa sur les marches du perron et partit pour sa balade nocturne dans l'allée plantée de cyprès. La nuit elle l'entendit tousser à travers la légère cloison séparant leurs lits. Mais quand elle se leva et enfila son peignoir, les quintes cessèrent jusqu'au matin.